

Boshlang'ich sinf ona tili darslarida interfaol metodlarning ahamiyati

*Urazova Guli*¹

Annotatsiya: Boshlang'ich sinflarda ona tili (ingliz tili, rus tili va hokazo) darslarida interfaol metodlar, o'quvchilarning tilni o'rganish jarayonini osonlashtirish va o'zlashtirish uchun ahamiyatga ega. Bu metodlar, talabalarga tilni tinglash, gapirish, yozish va o'qish bilan bog'liq ko'nikmalarni o'rganishda juda foydali bo'ladi.

Kalit so'zlar: Boshlang'ich sinflarda, metodlar, ona tili, o'zini baholash, yaratuvchanlik;

Barcha bu sabablar interfaol metodlarning boshlang'ich ona tili darslarida ahamiyatini ko'rsatish uchun muhimdir. Bu metodlar, tilni o'rganish jarayonini qiziqarli va samarali qilishda muhim bo'ladi.

Boshlang'ich sinflarda o'tiladigan ona tili, matematika, o'qish, odobnoma, tabiatshunoslik darslari o'z mohiyati, maqsad va vazifalariga ko'ra ta'lim tizimida alohida o'rin tutadi. Negaki ularning zaminida savodxonlik va axloqiy-ta'limiy tarbiya asoslari turadi. Shuning uchun ham boshlang'ich ta'lim darslariga o'quvchilar qiziqishini oshirishga alohida e'tibor berish lozim. Chunki bolalar boshlang'ich sinflardan oq «dars» degan muqaddas so'zdan bezib qolmasliklari lozim. Bugungi kunda o'quvchilarni darsga bo'lgan qiziqishlarini oshirish uchun tajribali o'qituvchilar turli didaktik o'yinlardan foydalanishmoqda.

Boshlang'ich sinflarda ona tili darslarida interfaol metodlar, yoki "interaktiv metodlar", o'quvchilar uchun katta ahamiyatga ega. Bu metodlar, o'quvchilarning ona tili bilimlarini o'rganish va ularning kommunikativ qobiliyatlarini rivojlantirishda juda muhim rol o'ynayadi. Quyidagi sabablarga ko'ra, interfaol metodlarning ahamiyatiga e'tibor qarataylik:

1. Aktiv tashabbuslar: Interfaol metodlar, talabalarga til bilimini amaliyotiy shaklda o'rgatish imkoniyatini beradi. Bu usul bilan, talabalar til bilimini ilgari his qilib olishadi, qo'llanma bilan mashg'ulotda bo'lishdan farqli, ma'lum bir masalani yechish orqali tilni o'rganayabdi.
2. Tilning o'zlashtirilishi: Interfaol metodlar, talabalarni til bilimini o'zlashtirish va o'zini ifodalanishda rag'batlantiradi. Ular orqali talabalar, o'z fikrlarini ifodalash, savollar yoki takroriylik orqali o'zlarini tilni o'rganish jarayoniga qatnashgan hissiyatini oshirishadi.
3. Kommunikativlikni rivojlantirish: Interfaol metodlar o'quvchilarga ona tili bilimlarini amaliy ravishda o'rganish imkoniyatini beradi. O'quvchilar o'zlarini tashki dunyoga qo'yadigan qobiliyatlarini rivojlantirish uchun interfaol turdagi o'zaro amalga oshirish, rol o'yinlar, suhbat va jamoatchilik amaliyotlari kabi usullardan foydalanishadi. Bu usullar orqali o'quvchilar mustaqil ravishda o'rganish va ish bilan bog'liq masalalarni yechish qobiliyatlarini hamda ma'naviyat va mazmun bilan bog'liq til ko'nikmalarini rivojlantirishadi.
4. Realistik o'qish va tinglash jarayonlari: Interfaol metodlar, talabalarni tilni realistik kontekstlar orqali o'rganishga qo'zg'atishadi. O'quvchi uchun real dunyoga oid misollar, dialoglar, muammosizliklar va boshqalar kutilayotgan til orqali o'rgatilishi, talabalar uchun o'rganish jarayonini haqiqiy hisoblash imkonini beradi.
5. Kooperativlik: Interfaol metodlar, guruh ishlariga yondashish va ishbilarmonlikni rivojlantirishga ham yordam beradi. Bu usul bilan talabalar, guruhdagi o'quvchilar bilan tilni o'rganish, majburiyatlar va masalalar yoki loyihalar yordamida ishbilarmonlikni oshirish jarayonlarini o'rganishadi.

¹ Urganch Davlat Universiteti Pedagogika fakulteti "Boshlang'ich ta'lim" yo'nalishi 3-kurs talabasi

6. Yaratuvchanlik va raqamli texnologiyalarni qo'llash: Interfaol metodlar, raqamli texnologiyalarni o'qitishda yaratuvchanlik va innovatsiya yordamchisi sifatida foydalanishga imkon beradi. Tilni o'rgatishda interfaol o'quv platformalari, mobil ilovalar, interaktiv o'qituvchi dasturlar va boshqalar keng qo'llaniladi.
7. Tilni tinglash va tushunish: Interfaol metodlar o'quvchilarga ona tilini tinglash va tushunishda yordam beradi. O'quvchilar audiolarning, videolarning, interaktiv dasturlarning va boshqa matnlar orqali o'zlarini ma'qullab turadilar. Bu usul bilan o'quvchilar tilni tinglash, o'zlarini ifoda qilish va tushunishning asosiy qoidalari, mazmun va so'zlar haqida tushuntirilishlarini oshirishadi.

Shuningdek, interfaol metodlar talabalarga o'zlarini baholash, o'zlashtirish va o'rganish jarayonlarini kuzatish imkonini beradi. Talabalar o'ziga xos maqsadlar va talablar bilan amalga oshirilgan baholash sistemalari yordamida o'zlarining o'rganish darajalarini mustahkamlashadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 29-apreldagi "Xalq ta'limi tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi PF-5712-sonli farmoni
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Oliy Majlisga murojaatnomasi
3. A.Musurmanova va boshqalar. Umumiy pedagogika – Toshkent. Innovatsiya – Ziyo.2020.-194-bet
4. O'. Q. Tolipov va M. Usmonboyeva .Pedagogik texnologiyalarning tatbiqiy asoslari – Toshkent.Fan. 2006.-260bet

